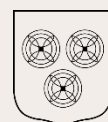

Serviceplan

2024 – 2027

**ORSA
KOMMUN**

<i>Beslutad av:</i>	Kommunstyrelsen
<i>Datum för beslut:</i>	2024-01-29 § 10
<i>Dokumentet gäller för:</i>	Samtliga verksamheter
<i>För revidering ansvarar:</i>	Verksamhetsområde samhälle
<i>Datum för revidering:</i>	-
<i>Diarienummer:</i>	KS 2023/647
<i>Revideringsintervall:</i>	

Innehåll

Inledning	4
Serviceplanens omfattning.....	4
Syfte med serviceplanen	4
Mål till 2027	5
Hur når vi målen?.....	5
Nulägesanalys	6
Skattungbyn.....	6
Fryksås-Grönklitt.....	6

Inledning

En godtagbar servicenivå är viktigt för att boende, föreningar, företag och besökare ska ha rimliga förutsättningar för att bo kvar, flytta till eller verka på landsbygden. Det regionala serviceprogrammets syfte är att bidra till en god tillgänglighet till kommersiell och offentlig service för medborgare och näringsliv i alla Dalarnas bygder.

I Dalastrategin finns tre målområden som kopplar an till de olika dimensionerna av hållbarhet – miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Inom varje målområde finns beskrivet prioriteringar och positioner för 2030. Kommunen bidrar i sin lokala serviceplan framför allt till målområdet "Ett sammanhållet Dalarna", som handlar om att alla människor i Dalarna ska ges likvärdiga möjligheter att delta i samhällsutvecklingen. Naturligtvis ger detta också positiva avtryck på både miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Serviceplanens omfattning

Denna serviceplan har bäring på de avgränsningar som anges i det Regionala serviceprogrammet; dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, paket (försändelser och ombud) och servicepunkter, men serviceplanen kan naturligtvis också inkluderas och samverka med övrig kommunal och ideell service. Målet är att människor och företag, oavsett var i kommunen, ska kunna bo och verka och erbjudas god servicenivå inom rimliga avstånd.

I denna serviceplan definieras landsbygden utifrån två orter: Skattungbyn och Fryksås-Grönklitt. Skattungbyn klassas som en prioriterad ort. Fortsätter utvecklingen av Fryksås-Grönklitt mot att ha flera åretruntboende kommer även detta område klassas som prioriterat. Fokus ligger på den kommersiella servicen som är kopplad till dagligvarubutiken på orten. Om sådan butik saknas kan en servicepunkt uppfylla en praktisk funktion för myndigheter, kommun och företag samt naturligtvis fungera som en social mötesplats.

Utifrån besöksnäringens prioritet inom Orsas näringsliv är fungerande service viktig i alla delar av kommunen.

Syfte med serviceplanen

Syftet med serviceplanen är att den ska vara ett verktyg i kommunens planeringsarbete samt ge en helhetsbild av den tillgängliga kommersiella servicen som finns på landsbygden. En aktuell serviceplan är också en förutsättning för att Region Dalarna ska kunna ta eventuella beslut om ekonomiska stöd till lanthandel och servicepunkter, eller initiativ som syftar till att behålla den service som dessa kan erbjuda.

Viktigt att ha med sig under de kommande åren är den snabba utvecklingen, på alla plan, som sker i vår omvärld. De senaste årens händelser och utveckling med pandemi, förändrat omvärldsläge och inte minst den digitala utvecklingen, har förändrat många människors vanor och förutsättningar i både köpbeteenden och levnadsförhållanden. Det finns ingenting som pekar på att utvecklingen kommer att avstanna utan snarare gå ännu snabbare. Det är viktigt i de föränderliga förutsättningarna att också vara öppen för ny teknik och beteendemönster och nyttja dessa till positiva möjligheter för landsbygden.

Mål till 2027

Servicenivån ska vara sådan att den kan attrahera fler människor att bo, besöka och verka i kommunen. Att aktivt arbeta för att vidmakthålla och öka befolkningsunderlag så att nödvändig service därmed säkerställs. Det innebär att bland annat befintliga livsmedelsbutiker finns kvar, att befintlig service bibehålls och om möjligt utveckla service som saknas i de olika kommundelarna.

Hur når vi målen?

- Samtliga orter ska bedömas som strategiska ur service- och försörjningssynpunkt.
- Möjliggöra för lokala aktörer att delta i offentlig upphandling.
- Kommunen ska medverka vid lokala initiativ där synergieffekter kan uppnås via ett gemensamt utvecklingsarbete mellan föreningar, medborgare, organisationer och företag.
- Kommunen har en utsedd tjänsteperson som är sammankallande för nätverket med byarnas representanter. Nätverket träffas 2–3 gånger per år.
- Kommunen ska medverka till utveckling av lokala servicepunkter som också kan fungera som mötesplats. Denna kan med fördel vara förlagd i den lokala butiken för att förstärka den kommersiella servicen, men som alternativ (där butik saknas) finnas i annan lämplig lokal.
- Kommunen ska ha kontinuerlig kontakt med de befintliga lanthandlare och servicepunkter som finns för att kunna agera möjliggörare, medhjälpare och/eller dörröppnare till andra myndigheter, organisationer och samarbetspartners.

Nulägesanalys

Skattungbyn

15 km nordost om centrala Orsa, på Siljansringens norrlutning omgiven av storslagna vyer, ligger Skattungbyn. Här är naturen nära med utsikt över de vida skogarna mot Orsa Finnmark, sjön Skattung och Ore älv. I byn, där runt 300 personer bor, är engagemanget stort och föreningslivet och bygemenskapen starkt. Här finns bland annat friskola, kooperativ livsmedelsbutik, kulturförening, bystuguförening och folkhögskolekurs i ekologisk odling. Ett flertal företagare driver verksamhet med utgångspunkt i byn och här kan också upplevas återkommande evenemang, som exempelvis det traditionella midsommarfirandet.

Serviceutbud	
Dagligvarubutik	Ja
Apoteksombud	Ja
Postombud	Ja
Paketutlämning	Ja
Systembolagsombud	Ja
Svenska Spel	Ja
ATG	Nej
Kontanthantering/betaltjänster	Nej
Cafébord	Ja
Aktiviteter i butik	Ja
Annan kommersiell verksamhet	
Café	Ja
Restaurang	Ja
Hotell/Vandrarhem/B&B	Nej
Drivmedel	Ja

Fryksås-Grönklitt

Ungefär två mil norr om centrala Orsa ligger Fryksås och Grönklitt. Fryksås fåbod har gammal bebyggelse och anor från 1500-talet. Den mysiga miljön och storslagna utsikten över siljansbygden samt närheten till härlig natur har gjort Fryksås till ett populärt fritidshusområde. Numera har fåboden också flertalet åretruntboende. Här finns även hotell och stugboende för uthyrning samt restauranger och café.

Grönklitt är en plats för rekreation och friluftsliv med lång historia. Redan 1965 startades den första liften och området har nu utvecklats till en plats för upplevelser året om. Längdskidåkning, alpin skidåkning, cykling, vandring, orientering, asfalterad multibana och klätterpark är några av aktiviteterna som erbjuds här. Området har också flertalet restauranger, livsmedelsbutik, gym och sportbutik med uthyrning. Med runt 3500 bäddar är Grönklitt ett stort turistmål i kommunen, men här finns också ett antal boenden året runt.

Serviceutbud	
Dagligvarubutik	Ja
Apoteksombud	Ja
Postombud	Nej
Paketutlämning	Nej
Systembolagsombud	Nej
Svenska Spel	Nej
ATG	Nej
Kontanthantering/betaltjänster	Nej
Kafébord	Nej
Aktiviteter i butik	Nej
Annan kommersiell verksamhet	
Kafé	Ja
Restaurang	Ja
Hotell/Vandrarhem/B&B	Ja
Drivmedel	Nej

